

Stockholm den 17 december 2025

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99) – dnr Ju2025/01974

1 CENTRUM FÖR RÄTTVISA *AVSTYRKER* UTREDNINGENS FÖRSLAG OM ÅTERKALLELSE AV PERMANENTA UPPEHÅLLSTILLSTÅND (AVSNITT 5–6)

1.1 Centrum för rättvisa är en ideell och oberoende stiftelse med uppdrag att värna skyddet för enskildas grundläggande fri- och rättigheter genom rättsprocesser, utbildning och opinionsbildning. Centrum för rättvisa har som remissinstans inbjudits att lämna synpunkter på förslagen i det rubricerade betänkandet.

1.2 Miniminivåutredningen har tidigare i ett delbetänkande föreslagit att ordningen med permanenta uppehållstillstånd för vissa grupper ska utmönstras och ersättas med tidsbegränsade uppehållstillstånd (se SOU 2025:31). Den nya ordningen föreslås gälla från och med sommaren 2026. Det förslaget påverkar inte redan beviljade permanenta uppehållstillstånd. Förslaget avser, om det genomförs, ett sakpolitiskt beslut som bedöms inte inkräkta på den allmänna rättssäkerheten. Centrum för rättvisa har därför inga synpunkter på detta förslag.

- 1.3 I sitt slutbetänkande (SOU 2025:99) föreslår
Minimivåutredningen dessutom att det ska införas en särskild lag som retroaktivt återkallar de permanenta uppehållstillstånd på vilka cirka 130 000 utlänningar i dag grundar sin rätt att vistas i Sverige. Möjligheten att återkalla sådana tillstånd föreslås gälla bland annat samtliga utlänningar som har permanent uppehållstillstånd som flyktingar, alternativt skyddsbehövande, vidarebosatta skyddsbehövande, varaktigt bosatta i Sverige och utlänningar som har beviljats permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter samt vid vissa verkställighetshinder.
- 1.4 Enligt förslaget ska ett permanent uppehållstillstånd som omfattas av lagen som huvudregel återkallas. Om sådan återkallelse sker ska det göras en prövning av om utlänningen i stället kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Utredningen föreslår även en undantagsregel vars syfte är att förmå berörda utlänningar att ansöka om svenskt medborgarskap. Enligt den regeln ska ett permanent uppehållstillstånd inte återkallas om utlänningen inom viss tid har initierat ett ärende om svenskt medborgarskap och inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft. För den som inte uppfyller villkoren för svenskt medborgarskap eller villkoren för ett tidsbegränsat uppehållstillstånd innebär förslaget i praktiken att han eller hon måste lämna landet.
- 1.5 Centrum för rättvisa *avstyrker* utredningens förslag i denna del, av följande skäl.
- 1.6 Det är en sak att lagstiftaren inför nya ordningar som innebär skärpta krav på exempelvis språkkunskaper, försörjningsförmåga eller personlig skötsamhet för att beviljas rätt att vistas i Sverige

framöver. I sådana sammanhang finns det utrymme för olika politiska uppfattningar, och staten har en bred bedömningsmarginal beträffande vilka villkor som ska gälla.

- 1.7 Det är däremot en väsentligt annan sak att, så som nu föreslås, ge staten möjlighet att retroaktivt och ensidigt återkalla tillstånd och därigenom ta tillbaka rättigheter som redan beviljats enskilda – tillstånd och rättigheter som enskilda med fog inrättat sina liv efter – enbart på grund av att staten numera gör andra politiska bedömningar på området. Ett sådant ingrepp riskerar att drabba inte bara de cirka 130 000 utlänningar som berörs av lagen, utan det riskerar också att undergräva förtroendet för staten och den offentliga förvaltningen generellt.
- 1.8 Ett beslut om permanent uppehållstillstånd är till sin karaktär gynnande för den det berör. Med ett sådant tillstånd tillkommer dessutom rättigheter av skilda slag, t.ex. sociala förmåner. Om de grundläggande rättssäkerhetsprinciperna om gynnande besluts orubblighet och berättigade förväntningar tillmäts en så begränsad betydelse som utredningen ger uttryck för finns det i praktiken få skäl att förlita sig på att staten kommer att stå fast vid sina tidigare beslut – oavsett om området gäller migration, företagstillstånd, reglering av nyttjandet av egendom eller andra delar av den offentliga verksamheten.
- 1.9 En sådan ordning skulle innebära en betydande urholkning av rättssäkerheten. Den kan även antas få negativa praktiska konsekvenser, exempelvis genom att minska incitamenten att investera i verksamheter som bygger på långsiktiga, tillståndspliktiga åtaganden. Om det inte går att lita på att ett gynnande

tillståndsbeslut består över tid minskar förutsebarheten för såväl enskilda som företag.

- 1.10 Mot den bakgrunden anser Centrum för rättvisa att det aktuella förslaget inte bör genomföras. Rättssäkerhetsintresset och intresset av att enskilda ska kunna förlita sig på statens besked måste anses väga tyngre än intresset av att effektivt genomföra ett systemskifte på ett enskilt sakpolitiskt område. Centrum för rättvisa *avstyrker* därför utredningens förslag i denna del.

Stockholm som ovan,

Fredrik Bergman Evans
Chef för Centrum för rättvisa

Föredraget av juristen Fredrik Bäärnhielm Thorslund